

hatót! Amíg időnk van, cselekedjünk jól. Isten akaratát megértő ember így él. Így ad értelmet életének. „Gondosan vigyázzatok tehát arra, hogy mi módon éltek...” Ámen.

KOVÁCS ISTVÁN

VASÁRNAPI HIVŐK

Jak 1,22; 26

A gyermekek és ifjak nevelésével foglalkozók szinte egybehangzó megállapítása szerint a legeredményesebb nevelői módszer az ún. párbeszéd, vagy társalogva-oktató. Ez abból áll, hogy a nevelő közvetlen beszélgetést kezd növendékeivel. Nemcsak előad, magyaráz, tanít, hanem kérdéseket tesz fel, amelyekre a gyermekektől, ifjaktól várja a választ, a feleletet. A kérdéseket olyan gondosan fogalmazza meg, hogy a növendékeket szinte észrevétlenül bevonja a beszélgetésbe, s úgy irányítja a beszélgetés fonalát, hogy a növendékeket rávezeti a helyes válaszra. Így látszólag maga a gyermek, az ifjú az, aki megoldja az éppen szóban forgó feladatot, és a feltett kérdésekre megadja a helyes feleleteket is.

A nevelési módszereknek ez a fajtája nemcsak azért bizonyul eredményesebbnek, hatásosabbnak, mint a többiek, mert hangulatosabb és egyben önálló gondolkodásra készíti a növendékeket, hanem azért is, mert ad egy bizonyos sikerélményt. A növendék úgy érzi, hogy ő maga oldotta meg a feladatot, s ez örömmel, megelégedéssel, egészséges önbizalommal tölti el, ami kétségtelenül serkentőleg hat további érdeklődésére is.

Szeretem ezt az oktatói módszert. A vallásoktatásban előszeretettel, gyakran alkalmazom. Mindjárt az első vallásórákon azt próbálom megérteni növendékeimmel, hogy ki is az igazán vallásos, istentisztelő ember. Ezt a kérdést teszem fel nekik: „Mit gondoltok, kit nevezhetünk vallásos embernek?” — Ők válaszolnak, ahogyan a gyermekszemmel látják: „Az a vallásos ember, aki templomba jár.” Vagy: „Azt az embert nevezhetjük vallásos embernek, aki rendszeresen imádkozik.” Vagy: „Az vallásos ember, aki a Bibliából olvasni szokott.” És így tovább, mindenik növendék a saját megfigyelései alapján fogalmazza, határozza meg, hogy ki látszik — szerinte — vallásos, istentisztelő embernek.

Ekkor a következő kérdést teszem fel: „Gondoljátok, hogy mindezek *igazán* vallásos, istentisztelő emberek, vagy — közülük sokan — csak annak *látszanak?*”

A kérdés — előre tudom — természetesen nehéz, magas a gyermekeknek. Igen kevés kivétellel csak ritkán képesek megkülönböztetni a látszatot a valóságtól. Eppen ezért, tétovázásukat látva, a következő történetet szoktam elmondani nekik:

A világhírű teológus, orgonaművész, orvos és emberbarát Schweizer Albert kórházat létesített Afrikában. Ő maga is éveken át mint

orvos és lelkes tevékenykedett a távoli földrészen, a nyomorúságos életkörülmények között élő bennszülöttek megsegítése, testi-lelki gyógyítása, gondozása érdekében. Róla mesélik, hogy egy alkalommal hordágyon fekvő, magatehetetlen beteget akart kocsijára fektetni, hogy kórházba szállítsa, de segítség hiányában sehogyan sem boldogulhatott a beteg kocsiba emelésével. Tehetetlenül pillantott körül, amikor észrevette, hogy egy kifogástalanul öltözött fehér ember közeledik lőháton. Amint közelebb ért, Schweitzer Albert megszólította: „Uram, kérem, segítsen! Egyedül képtelen vagyok a kocsira emelni szerencsétlenül járt betegemet.” Az idegen méltatlankodva így válaszolt: „Mit gondol? Nem látja, hogy én művelt ember vagyok!?” — „Látom — válaszolta a világhírű emberbarát —, s erről jut eszembe, hogy én is egész életemben szerettem volna művelt ember lenni. De most hálát adok az Istennek, hogy ez sohasem sikerült nekem!”

Az értelmesebb növendékek e történetből már azt is megértik, hogy mi a különbség a látszat és a valóság között. A gyengébbek kedvéért — s hogy mindennapi életükhöz is közelebb hozzam a kérdést — a következő példákkal folytatom a magyarázatot.

A közelmúltban történt, hogy egyik egész rendszeresen templombajáró atyánkfia, kit ezen külsőség alapján már jó vallásos embernek ítéltettek ti gyermekek, valami apróságon felháborodva, a főutcán elhaladva olyan szitkozódásba lört ki, hogy — ahogyan ezt mondani szoktuk — azt hallva még egy kocsis is elpirult volna...

Hasonlóképpen: vasárnapról vasárnapra való templombajárásról ítélve, látszólag jó vallásos, istentiszteelő asszonyként tarthatjuk számon azt a nőtestvérünket, aki — köztudottan — szeret mások ügyesbajos dolgaival foglalkozni. Mindig éppen azzal, amihez tulajdonképpen semmi köze. Mindenkiről tud valami rosszat, s azt mondja is útonútfélen mindenkinek. Szemünkbe mosolyog, hizeleg, önzetlen jóakarónak látszik, de hátunk mögött — Jakab apostollal szólva — egyáltalán „nem zabolázza meg nyelvét”, s olyan alattomos, rosszindulatú rágalmatokat terjeszt, hogy azt még legádázabb ellenségünk is megirigyelhetné...

Az elmondottak segítségével általában sikerül elvezetnem a gyermekeket a lényeg megértéséhez. Megértik, hogy bizony: a látszat gyakran csal, a külsőségek sokszor megtéveszthetnek, félrevezethetnek; hogy nem mind finomlelkű, művelt ember az, aki — kifogástalanul jól szabott öltözetéről ítélve — annak látszik, mert a művelt embert sejtető öltözék mögött durvalelkű, jóérzést nélkülöző ember is lehet, mint ahogyan láthattunk egyszerű ruhába öltözött művelt és becsületes embert is! Megértik, hogy a hízelgő mosoly álarca mögül nemegyszer csak az emberfarkas vicsorgó gyűlölete villámlik elő.

Ahogyan mondani szoktuk: „Nem mind arany, ami fénylik!”

Így igaz ez a vallásos élet terén is. Nem mind igazán vallásos, istenfélő az, aki bizonyos külsőségekből ítélve, annak látszik; még nem mind igazán vallásos, istenfélő, keresztény ember az, aki vasárnapról vasárnapra ellátogat a templomba, rendszeresen imádkozik vagy olvassa a Szentírást! Mindez lehet még pusztán üres külsőség, hamis alakoskodás, szemforgató képmutatás, vagy egyszerűen csak megszőkás, melynek az igazi vallásossághoz semmi köze.

Azokról van szó, akiket gyűjtőnéven „vasárnapi hívőknek” nevezhetünk. Miért? Azért, mert vasárnaponként az evangélium hallgatói ugyan, de ezzel vége is mindennek. Életükben, cselekedeteikben nyom sincs annak, amit az istentiszteleteken hallottak. Hallgatói, de nem megtartói ők az evangéliumnak. Vallásos, istentisztelő, keresztény embernek látszanak, de a valóságban távolról sem azok!

Az igazán vallásos, istentisztelő keresztény ember életének cselekedetei egyeznek hite nemes, szép eszméivel, vagy legalábbis szüntelenül egyeztetni kívánja őket. Nemcsak hallgatója, hanem megtartója is az evangéliumnak. Enélkül — a hit és cselekedet egybehangolása nélkül, a beszéd mint az emberi viselkedés egyik jelentős megnyilvánulása, a „nyelv megzabolázása” nélkül — nem lehetünk igazán vallásos, istentisztelő emberek! Legfeljebb csak amolyan vasárnapi hívők, akik — az apostol találó megállapítása szerint — önmagukat csalják meg. Nyilván, mert Istent nem lehet külsőségekkel megteveszteni, félrevezetni, megcsalni, de az embereket is csak ideig-óráig.

Jakab apostol — Jézus tanításához híven — igen kemény, szigorú ítéletet mond a vasárnapi hívőkről. A legszigorúbbat: istentiszteletük, vallásosságuk hiábavaló!

Befejezésül hadd mondjam el még, hogy a vallásoktatásban részesített növendékek minden vallásóráját egy kérdéssel és egy figyelmeztetéssel szoktam befejezni. „Megértettétek-e a mai tanítást?” — kérdezem. S ha a gyermek válasza igenlő, akkor hozzáteszem: „A tanultak értelmében éljétek és cselekedjétek!”

Talán nem tűnik szerénytelenségnek, ha azt mondom, hogy ti — keresztény Testvéreim — minden biztonnyal megértettétek a Jakab apostol levele alapján kifejtett igazságot. Legyetek hát nemcsak hallgatói, hanem megtartói is az evangéliumnak. Cselekedjétek az elmondottak értelmében, Jézus tanítványaihoz illő, igazi, vallásos, keresztény emberhez méltó életet élve, hogy elmondhassuk: a mi mai istentiszteletünk sem volt hiábavaló. Ámen.

JAKAB DÉNES

BEFOGADNI A GYERMEKET

Mt 18,5

„Aki egy ilyen kisgyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be.” Amikor kimondom ezt a jézusi kijelentést, visszhangok születtek lelkemben. A „befogad” kifejezés megmozgatja képzeletemet, s — gyermekekről lévén szó — millió kicsi kezét látok, ahogy kopogtatnak.

Millió ajtón-e vagy millió édesanya szíve alatt, mindegy. Csak kopogtatnak, mint a tojás héja alatt ahogy kopogtat tavasszal a csibe.